

KOCĒNU NOVADA DOME

Reģistrācijas Nr. 90009114171
Alejas iela 8, Kocēni, Kocēnu pag., Kocēnu nov., LV-4220
Tālrunis 28675556, e-pasts: info@kocenunovads.lv

Kocēnu novada Kocēnu pagastā

16.04.2019. Nr. 3.19/306

Latvijas Pašvaldību savienībai

lps@lps.lv
ivita.peipina@lps.lv

Par VARAM sagatavoto informatīvo ziņojumu

Kocēnu novada dome ir saņēmusi LPS viedokļa pieprasījumu par Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas (VARAM) sagatavoto informatīvo ziņojumu "Par sabiedriskai apspriešanai izvirzāmo administratīvi teritoriālā iedalījuma modeli" un sniedz viedokli, ka valsts funkciju decentralizēšanas turpināšana nododot to izpildi pašvaldībām iespējama tikai un vienīgi, ja tiek veidotas 2. līmeņa pašvaldības, 1. līmeņa pašvaldību pārveidošana par pakalpojumu sniegšanas punktiem nav pieļaujama.

Neskaidrība un jautājumi, uz kuriem atbildīgās personas nespēj sniegt atbildes, liek domāt, ka pašreizējais administratīvi teritoriālās reformas piedāvājums ir process, kas notiek tikai tāpēc, ka tam ir jānotiek:

Pirmkārt, ministrija pašvaldību vadītājiem nav darījusi zināmus kritērijus, pēc kuriem šī karte ir uzzīmēta – vai kā kritērijs ir izmantota pašvaldības teritorijas platība, iedzīvotāju skaits, vidusskolas esamība vai neesamība, vai citi kritēriji. Vai par pamatu ir ņemti plaši izplatītie mīti, ka novadu pašvaldības ir vējas, jo pārtiek no pašvaldību izlīdzināšanas fonda finansējuma? Pašvaldību izlīdzināšanas fonda finansējumu saņem visi attīstības centri un sešas lielās pilsētas, fondā naudu iemaksā tikai 12 pašvaldības (Rīga, Ventspils, Jūrmala un deviņi Pierīgas novadi), tāpēc šis apgalvojums neatbilst patiesībai. Kā vēl viens mīts publiskajā telpā tiek izplatīts apgalvojums, ka "mazās" pašvaldības nespēj iedzīvotājiem nodrošināt kvalitatīvus pakalpojumus. Kocēnu novada pašvaldība nodrošina iedzīvotājiem visus nepieciešamos pakalpojumus, turklāt ir izveidojusi Valsts un pašvaldību vienoto klientu apkalpošanas centru, kas apmeklētājiem sniedz virkni valsts iestāžu pakalpojumu. Vārds "sadarbība" pēdējā laikā saistībā ar pašvaldību reformu tiek pieminēts no dažādiem aspektiem – sākotnēji, ka pašvaldībām ir jāsadarbojas savā starpā, piemēram, sniedzot Izglītības pārvaldes, Būvvaldes, tūrisma un citas jomas pakalpojumus, lai nodrošinātu efektīvu resursu izmantošanu, savukārt tagad sadarbības jautājums tiek pārvērst pretējā virzienā – ka pašvaldību savstarpējā sadarbība liecina par to vājumu un nespēju šos pakalpojumus patstāvīgi nodrošināt. Kocēnu novada pašvaldība veiksmīgi sadarbojas ar bijušā Valmieras rajonā izveidotajām pašvaldībām iepriekšminētajās jomās un nesaskata to kā trūkumu, bet kā ieguvumu gan zināšanu un pieredzes, gan finanšu pārvaldības jomā.

Otrkārt, prezentācijas, kas tika rādītas, 10. aprīlī, VARAM rīkotajā pasākumā, ir balstītas uz vairākus gadus veciem datiem, kas mūsdienā straujās attīstības ietekmē, manuprāt, ir novecojuši un neatbilst šī brīža situācijai. Piemēram, LMT prezentācija par mobilo zvanu aktivitāti Latvijā neatbilst reālo situāciju, jo pašsaprotami, ka lielākā zvanu aktivitāte ir pilsētās, kur atrodas valsts iestādes, bankas un citi uzņēmumi, kuru darbs vistiešākajā mērā ir saistīts ar klientu apkalpošanu, tajā skaitā telefona sarunām. Savukārt maz ticams, ka Kocēnu novadā ražošanas uzņēmumos nodarbinātie cilvēki darba laikā aktīvi runā pa mobilo telefonu. Turklāt jaunākais pētījums par administratīvi teritoriālo reformu, ko ir veicis Agrosresursu un ekonomikas institūts, kas uzrāda pretējus rezultātus, demonstratīvi

netiek ņemts vērā. Arī šis apstāklis rada jautājumus par faktu atlases veidu reformas pamatojumam.

Treškārt, process, kā tiek mēģināts īstenot reformu, neatbilst demokrātijas pamatprincipiem – vispirms tiek uzzīmēta karte, un tikai pēc tam sola braukt uz pašvaldībām un runāt ar iedzīvotājiem, un pats būtiskākais – publiski paziņojot, ka iedzīvotāji tiks uzklausti, bet viņu viedoklis netiks ņemts vērā, jo visu izlems valdība. Kocēnu novada pašvaldība uzskata, ka šis process bija jādara otrādi – vispirms jātiekas ar pašvaldībām un iedzīvotājiem, jo pašlaik ministrs uz jautājumu, ko iegūs viena vai otra pašvaldība un tās iedzīvotāji pēc apvienošanas, atbildēt nevar. Iedzīvotāji var veikt aptaujas, bet gala lēmumu pieņems valdība un iedzīvotāju viedoklim būs tikai rekomendējošs raksturs.

Ceturtkārt, pie situācijas, ka iepriekšējā reforma no ministra puses tiek raksturota kā neveiksmīga kļūda (LPS novadu diena 12.04.2019. Gulbenē) un reformas rezultātā gaidītais ekonomiskais ieguvums un štatu samazināšanas prognozes nav attaisnojušās. Šodienas rādītāji pašvaldībās pret 2010. gadu ir krasi pazeminājušies, īpaši attīstības centru pašvaldībās un nacionālas nozīmes pilsētās, proti IKP rādītājs uz 1 iedzīvotāju, Finanšu izlīdzināšanas fonda saņēmējpašvaldību skaits, iedzīvotāju skaits u.c. Lai iedzīvotāji un uzņēmēji spētu izkristalizēt objektīvu lēmumu par vai pret plānoto administratīvi teritoriālo reformu, VARAM ir jādefinē skaidri sasniegt plānotie rezultāti augstākminētajos kritērijos uz katru šobrīd pastāvošo pašvaldības teritoriju.

Bažas rada arī ne tik senie notikumi, kad lielākā iedzīvotāju emigrācija bija vērojama pēc iepriekšējās reģionālās reformas īstenošanas. Skaidrs ir tas, ka reformas rezultātā centri saglabāsies un kļūs vēl spēcīgāki, bet nomalēm būs jācīnās par izdzīvošanu. Ja šobrīd iedzīvotājs var jebkurā laikā atnākt uz pagasta pārvaldi, personīgi vērsties pie pašvaldības vadības un rast atbildi uz savu jautājumu, nav pārliecības, ka pēc reformas jaunizveidotā pašvaldība iedzīvotājiem būs tikpat ērti pieejama un viegli sasniedzama.

Kocēnu novada dome uzskata, ka nepieciešams sākt ar 2. līmeņa pašvaldību iezīmēšanu, kas ietver valsts sektora pakalpojumu nodrošinājuma izvērtēšanu, veikt pakalpojumu auditu, lai noskaidrotu, kur šie pakalpojumi nav pieejami, reģionālās politikas izstrādi un tikai tad, kad šis jautājums ir sakārtots, ķerties klāt pašvaldībām, kas ir 1. līmenis – vistuvākais iedzīvotājiem un vienlaikus arī demokrātiskākais pārvaldības līmenis, nevis iepriekšējās reformas laikā likvidēto 2. līmeni (rajonu sadalījumu) nosaukt par 1. līmeni.

Kocēnu novada dome atbalsta Latvijas Republikas Saeimas 2019. gada 21. martā pieņemto lēmumu "Par administratīvi teritoriālās reformas turpināšanu", ja tā paredz izveidot 2. līmeņa pašvaldības (plānošanas reģionu mērogos).

Domes priekšsēdētāja vietniece

Evija Nagle

ŠIS DOKUMENTS IR PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU